

การพัฒนดัชนีสวัสดิภาพความเป็นวิชาชีพตำรวจ

The Development Of The Police Professionalism Indicators

กัลย์สุตา จุลประเสริฐ* ฐนันดรศักดิ์ บวรนนท์กุล**
Kansuda junprasert* Tanansak Borwornnuntakul**

Received : 30 September 2020 / Revised : 6 November 2020 / Accepted : 1 December 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดัชนีสวัสดิภาพความเป็นวิชาชีพตำรวจตามแนวทาง ของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติในพื้นที่ต่างๆ ทั้ง 9 ภาค โดยศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน ซึ่งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ระดับตั้งแต่พันตำรวจเอกขึ้นไป ปฏิบัติงานในกองบัญชาการตำรวจภูธร 1-9 ปฏิบัติงานมาแล้วเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 17 ปี มีความรู้และประสบการณ์โดยใช้เทคนิคแบบเดลฟาย (The Delphi Technique) ในการหาฉันทามติความคิดเห็นอย่างเป็นระบบ จำนวน 4 รอบ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นฉันทามติมีความสอดคล้องกัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย(Mean) ค่ามัธยฐาน(Median) ค่าฐานนิยม(Mode) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาศึกษาดัชนีสวัสดิภาพความเป็นวิชาชีพตำรวจ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับดัชนีสวัสดิภาพความเป็นวิชาชีพของตำรวจ มีความสอดคล้องกันอย่างฉันทามติทุกประเด็นจนสามารถสร้างดัชนีสวัสดิภาพความเป็นวิชาชีพตำรวจตำรวจ แบ่งได้ 6 ด้าน 37 ตัวชี้วัด ในการพัฒนาไปสู่ตำรวจมืออาชีพ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย สถาบันการศึกษาและสถาบันฝึกอบรมของข้าราชการตำรวจ นำ ผลการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นวิชาชีพตำรวจทั้ง 6 ด้าน และอีกในรายละเอียดย่อย 37 ตัวบ่งชี้ ไปบรรจุอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ตำรวจมีความพร้อมในการออกไปปฏิบัติงานได้ อย่างเป็นมืออาชีพโดยแท้จริง

คำสำคัญ : ดัชนีชี้วัด/ ความเป็นวิชาชีพตำรวจ

*หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาอาชญวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**อาจารย์ประจำสาขาอาชญวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

*Master of Arts, Criminology and Criminal Justice Program, Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

**Lecturer, Assist.Prof. Criminology and Criminal Justice Program, Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University

Abstract

This research aimed at finding the police's professionalism indicators according to the professional guidelines of the Royal Thai Police in the Provincial Police Region 1-9. This is a qualitative research design employing in-depth interview with the 25 professional officers who is commissioned police officer starting from the level of police colonel working in the Provincial Police Region 1-9 for a period of not less than 17 years with knowledge and experience. The Delphi Technique is used in this research to find the consensus of the consistent opinions in 4 rounds. The statistic are used to analyse namely mean median mode.

The study found that the opinion's professional conforms to the police's professionalism in all issues create the police's professionalism indicators which is divided in 6 sides with 37 indicators in detail leading to professional police.

The suggestion from this research recommend that police academic and police training institute should implement 37 indicators of the police's professionalism in the police syllabus in order to develop and prepare police officer for duty as professional police.

Keywords: Indicators / Professional Police

บทนำ

ด้วยสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง นำมาซึ่งความไร้ระเบียบในสังคม ปัญหาอาชญากรรม อันส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านของความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อย จับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย บำบัดทุกข์ และบำรุงสุขให้แก่ประชาชน อีกทั้งการปฏิบัติงานตามอำนาจและหน้าที่ของตำรวจมีผลกระทบและความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนจนไม่สามารถแยกจากกันได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างและพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพอย่างแท้จริง มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานภายใต้เงื่อนไขและหลักการต่างๆ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีมาตรฐานวิชาชีพเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไป

ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศไทย ให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนเพื่อมุ่งพัฒนาโครงสร้างไปสู่ประเทศไทย 4.0 โดยมีแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (2560-2564) เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนถ่ายถอดของยุทธศาสตร์ชาติช่วง 5 ปีแรก สู่การปฏิบัติกระทรวง/กรมต้องนำมาวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องกับภารกิจ จัดทำแผนยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติการประจำปี และการจัดทำแผนงาน นำมาสู่ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2561)

ความเป็นมืออาชีพในงานตำรวจนั้น เนื่องจากการทำงานหรือการปฏิบัติงานตำรวจเป็น “อาชีพที่เป็นวิชาชีพอย่างแท้จริง” คล้ายกับความเป็นวิชาชีพแพทย์ หรือนักกฎหมายจากการศึกษาความเป็นวิชาชีพตำรวจนั้น พบว่า อาชีพตำรวจไทยมีลักษณะสำคัญหลายประการที่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของวิชาชีพ เนื่องจากอาชีพตำรวจเป็นอาชีพให้บริการแก่สาธารณะที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญเป็นการเฉพาะมีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ มีอิสระในการใช้วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ (Professional Autonomy) และมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ (Professional Ethics) รวมทั้งต้องมีสถาบันวิชาชีพ (Professional Institution) หรือองค์กรวิชาชีพ (Professional Organization) เป็นหลักในการควบคุมและสร้างสรรค์การดำเนินการทางวิชาชีพ

ด้านความเป็นไปได้ในการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของตำรวจไทย พบว่า สภาพบริบทขององค์กรตำรวจไทย มีเป็นข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ โดยเฉพาะในเรื่อง ภารกิจ ขอบเขต อำนาจและหน้าที่ของตำรวจมีความหลากหลาย วัฒนธรรมองค์กร และการบริหารจัดการ ความไม่เป็นเอกภาพของการจัดการศึกษาและฝึกอบรมตำรวจ การไม่มีองค์กรวิชาชีพในการตรวจสอบมาตรฐาน คุณค่าของผลงานที่ถูกกำหนดจากสังคมภายนอก รวมถึงการพัฒนาของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่แผ่ไปกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของประชาชนในยุคดิจิทัล ที่ตำรวจจะต้องไล่ตามให้ทัน นอกจากนี้การปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ผ่านมา

เสียงสะท้อนจากประชาชนในเรื่องของมาตรฐานและความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นผลให้ไม่ได้รับความเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชนเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากการจัดโครงสร้างและระบบงานตำรวจไทยความสำคัญของอำนาจและหน้าที่ตำรวจต่อสังคม ชุมชน ประชาชน การกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาที่สอดคล้องกับการสร้างความเป็นมืออาชีพ แนวทางและเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 และความพร้อมของหน่วยงานจัดการศึกษาและฝึกอบรมตำรวจต่างๆ สิ่งสำคัญ คือ การสร้างเสริมจุดแข็งให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และลดข้อจำกัดต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ ก็มีโอกาสในการสร้างความเป็นมืออาชีพให้เกิดขึ้นได้

ดังนั้นจากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการทบทวนวรรณกรรม การศึกษาค้นคว้าความรู้ทางวิชาชีพตำรวจ ผู้วิจัยจึงต้องการแสวงหาดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพตำรวจว่า มีตัวชี้วัดหรือสิ่งใดเป็นตัวบ่งชี้ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นตำรวจมืออาชีพควรประกอบด้วยสิ่งใด สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่สามารถจัดระดับได้หรือไม่ และหากนำไปจัดระดับให้ค่าคะแนนจะสามารถระบุและจำแนกเป็นตัวชี้วัดหรือดัชนีชี้วัดได้มากน้อยเพียงใดในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อค้นหาดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพตำรวจตามแนวทาง professionalism ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน ซึ่งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ระดับตั้งแต่พันตำรวจเอกขึ้นไป ปฏิบัติงานในกองบัญชาการตำรวจภูธร 1-9 ปฏิบัติงานมาแล้วเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 17 ปี มีความรู้และประสบการณ์ โดยใช้เทคนิคแบบเดลฟาย (The Delphi Technique) ในการหาฉันทามติความคิดเห็นอย่างเป็นระบบ จำนวน 4 รอบ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นฉันทามติมีความสอดคล้องกัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode)

ผลการวิจัย

ด้านความรู้ ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1. ความรู้เกี่ยวกับงานตำรวจ 2. ความรู้ด้านกฎหมาย 3. ความรู้ทั่วไป 4. ความรู้ด้านเทคโนโลยี 5. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารสื่อ 6. ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาในมนุษย์

ด้านทักษะ ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1. ยุทธวิธีตำรวจต่างๆ และการใช้อาวุธ 2. การใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นๆ 3. สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า 4. การเจรจา 5. การ

สื่อสาร การพูด 6. การสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกันกับภาคประชาชน และหน่วยงานอื่นๆ

ด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1.สามารถใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆ 2.สามารถนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ มาใช้ในการสื่อสารกับประชาชน และสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กรได้ 3. ดำรวจต้องปรับตัวในปรับตัวในยุคดิจิทัล รู้เท่าทันเทคโนโลยี 4.การสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation) 5.ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เหมาะสม และเชื่อถือได้

ด้านลักษณะส่วนบุคคลที่พึงประสงค์ หรือบุคลิกภาพ ประกอบด้วย 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1.เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ สงเคราะห์ ช่วยเหลือประชาชน 2. มีระเบียบวินัย 3. มีใจให้บริการ 4. สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน 5. มีความเป็นผู้นำ 6. บุคลิกภาพดี สง่า ร่างกายแข็งแรง 7.ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ต่อความรู้ และสิ่งใหม่ๆอยู่เสมอ 8. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (EQ) 9. ยึดมั่นในอุดมคติตำรวจ 10. รับผิดชอบต่อหน้าที่ ขยัน วิริยะอุตสาหะ

ด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1. ซื่อสัตย์สุจริต และยึดมั่นในศีลธรรม 2. ซื่อตรงต่อหน้าที่ โปร่งใส ตรวจสอบได้ 3. ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม และชอบธรรม 4. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์การ 5. มีความเสียสละ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

ด้านแรงจูงใจ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1. มุ่งดูแลรับใช้ประชาชน ทำสังคมบ้านเมืองให้สงบสุข 2. รักภูมิใจในอาชีพ ในเกียรติยศ 3. มุ่งสร้างผลงานที่มีคุณภาพ 4. มุ่งสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพ 5. มุ่งหวังรางวัลความสำเร็จในการทำงาน

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพตำรวจในการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ Chackerian (1974) ที่กล่าวว่าความเป็นมืออาชีพของตำรวจนั้นเป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นเหมือนมาตรฐานการวัดค่าความเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายของประชาชนต่อตัวของตำรวจ และเป็นแนวทางที่สามารถบอกให้ทราบได้ว่าตำรวจนั้นสามารถเป็นตำรวจและเป็นที่พึ่งของประชาชนต่อไปได้หรือไม่

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล พบว่า สอดคล้องกับเรื่องความสามารถเชิงสมรรถนะ (Competency) ตามแนวทางของ David C. McClelland มี 6 องค์ประกอบ คือ ความรู้(Knowledge) ทักษะ(Skills) ทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ(Self-Concept and Profession Concept) พฤติกรรม (Behavior) และแรงจูงใจ (Motivation) โดยมีฐานคิดว่าองค์ประกอบของความสามารถเชิงสมรรถนะดังกล่าว สามารถบ่งบอกหรือแสดงให้เห็นถึงความเป็นวิชาชีพ หรือความเป็นมืออาชีพของปัจเจกบุคคลในสายงานวิชาชีพใดๆได้ ประกอบกับที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในวิชาชีพตำรวจมายาวกว่า 17 ปี ซึ่งเคยเป็นทั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ จนกระทั่งก้าวมาเป็นผู้บริหารในยุคปัจจุบัน ได้เห็นสอดคล้องกันในเรื่องเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีซึ่งเป็นเรื่องที่ทันสมัย และสำคัญเร่งด่วนมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในงานตำรวจ เป็นอีกประเด็นหนึ่งจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ สามารถสร้างดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพตำรวจ ได้ 6 ด้าน ดังนี้

ด้านความรู้ ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. ความรู้เกี่ยวกับงานตำรวจ กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 และยังหมายถึงภารกิจอื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาซึ่งไม่ขัดต่อระเบียบและกฎหมาย เช่น สืบสวน สอบสวน จราจร ป้องกันปราบปราม อำนาจการ นิติวิทยาศาสตร์ งานอารักขาบุคคลสำคัญ งานควบคุมฝูงชน เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด การต่อต้านการก่อการร้าย งานมวลชนสัมพันธ์ ฯลฯ สอดคล้องกับลักษณะความเป็นวิชาชีพที่ต้องมี “องค์ความรู้เฉพาะตน” ในวิชาชีพนั้นที่เป็นระบบ และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจของกรมตำรวจลออสแอนเจลิส ที่ได้มีการศึกษาความหมายของคำว่า วิชาชีพว่า ตำรวจเป็นอาชีพที่จำเป็นต้องมีการให้การศึกษาในองค์ความรู้ทางทฤษฎีอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังสอดคล้องกับกระบวนการเรียนและการฝึกอบรมเพื่อความเป็นตำรวจมืออาชีพสหรัฐอเมริกา ด้านองค์ความรู้ ที่กล่าวถึงหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมมีเนื้อหาทางสติปัญญา (Brain Training)

2. ความรู้ด้านกฎหมาย สอดคล้องกับลักษณะความเป็นวิชาชีพตำรวจ ที่ว่า การมีความรู้กฎหมายดีและเคารพกฎหมาย (Respect and Knowledge of law) กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย จึงจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้มีความรู้ทางกฎหมายอย่างดี และพัฒนา อัปเดตความรู้ทางกฎหมายอยู่เสมอ หากมีการโต้แย้งจากประชาชนในการทำงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ย่อมสามารถอธิบายความทางกฎหมายได้อย่างชัดเจนให้ประชาชนสามารถเข้าใจ เคารพ และปฏิบัติตามกฎหมายได้ สอดคล้องกับ กระบวนการเรียนและการฝึกอบรมเพื่อความเป็นตำรวจมืออาชีพสหรัฐอเมริกานั้น มีพื้นฐานสำคัญ 3 ด้านสำคัญ ด้านหนึ่งคือ ด้านองค์ความรู้ทางกฎหมาย (Knowledge of the law) สถานการณ์การจับกุมคนร้ายขั้นตอนการจับกุมหรือเข้าตรวจค้น โดยเฉพาะการปฏิบัติงานตำรวจต้องใช้ดุลพินิจการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สำหรับเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน

3. ความรู้ทั่วไปในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ อาชญากรรม ซึ่งตรงกับ กรอบความคิดของความเป็นวิชาชีพ “ความเป็นวิชาชีพ” ที่ว่า “ผู้ที่มีความเป็นมืออาชีพต้องเพิ่มพูนความรู้ตลอดเวลา ต้องเป็นผู้มีความกระหายใคร่รู้ และแสวงหาความรู้ต่างๆเพิ่มเติมให้กับตนเองเสมอ” และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของการเป็นตำรวจมืออาชีพ ที่รู้สึก รู้รอบ รู้จริง โดยการมีความรอบรู้ หรือที่เรียกว่า “รู้รอบ” ไม่เฉพาะงานในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเป็นประจำตามปกติเท่านั้น แต่ควรจะต้องมีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่อาจจะส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อการปฏิบัติงานด้วย เช่น การเมือง การเศรษฐกิจ การเงิน ภาษา เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ กฎหมาย ฯลฯ เพื่อการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความรู้ด้านเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญว่าการศึกษาและนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการตำรวจ จะประโยชน์ในการรับมือกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของชนสิทธิ์ ธนพัฒนกุล (2540)

ที่ได้เสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพงานสืบสวน ว่านำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในหน่วยงานให้มากกว่านี้เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติ และให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสาร สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมโภชน์ เข้มเพชร (2554) ที่บอกถึงแนวทางการแก้ปัญหาการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารมาใช้ในการตำรวจว่าควรส่งเสริมให้บุคลากรมีการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้เกิดความทันสมัยและสามารถรองรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ระดับสากลได้จัดเก็บและสืบค้นข้อมูลในอนาคต

5. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร สื่อ รวมไปถึงปฏิบัติการข่าวสาร(IO) สอดคล้องกับ Smith และ Aamodt (1997) ที่ศึกษาปัจจัยเกี่ยวข้องความเป็นวิชาชีพตำรวจ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานที่มีผลต่อการยอมรับว่ามีความเป็นมืออาชีพ ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การทำรายงาน ทักษะการเขียน เป็นต้น

6. ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาในมนุษย์ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญบางส่วนที่ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การมีความรู้ความเข้าใจในจิตวิทยามนุษย์ จิตวิทยาในการปฏิบัติงานของตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์ และจิตวิทยาในการบังคับใช้กฎหมาย จะยังทำให้การสื่อสารกับคนอื่นนั้นเป็นเรื่องง่าย โดยเฉพาะตำรวจเป็นอาชีพที่ต้องสัมผัสใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรงเพื่อความราบรื่นในการทำงาน นอกจากนี้ตำรวจยังสามารถใช้วิธีทางด้านจิตวิทยา การสังเกตท่าทีที่แสดงออกมา เพื่อประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนได้อีกด้วย และสอดคล้องกับหลักสูตรของสถาบันการศึกษาตำรวจ ได้แก่ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และโรงเรียนนาสิบตำรวจ ที่ได้มีการบรรจุวิชาจิตวิทยาพื้นฐานในการเรียนการสอนอีกด้วย

ด้านทักษะ ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. ยุทธวิธีตำรวจต่างๆ และการใช้อาวุธ กล่าวคือ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การตรวจค้นจับกุมบุคคล แม้เป็นอำนาจหน้าที่ของตำรวจตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ แต่ตำรวจก็ต้องใช้ความรอบคอบระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะอาจกลายกลายเป็นการกระทำผิดกฎหมายเสียเองด้วยการใช้กำลังตอบโต้เกินกว่าเหตุ หรือการไปละเมิดต่อสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งล้วนแต่เป็นพื้นฐานทักษะความรู้ในการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลสอดคล้องกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ได้กำหนดนโยบายให้ข้าราชการตำรวจทุกคนได้รับการฝึกยุทธวิธีตำรวจที่เป็นมาตรฐานเพื่อยกระดับสู่ความเป็นตำรวจมืออาชีพนั้น จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมั่นใจในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย โดยใช้หลักยุทธวิธีตำรวจที่ถูกต้อง เป็นสากลและมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบของกฎหมาย ไม่ใช่เพียงสักแต่ว่าใช้อำนาจ และพลกำลังและอาวุธที่มีเหนือกว่าในมืออย่างเดียว

2. การใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นๆ ในการสื่อสาร ตามนโยบายการบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจทุกระดับมีความรู้และทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากลในการสื่อสาร สอดคล้องกับงานวิจัย

ของมณฑล มีมาก และคณะ (2545) ที่ได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษ ของตำรวจท่องเที่ยว พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยวมีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นอย่างมาก โดย ต้องการฝึกฝนทักษะทางการฟังมากที่สุด

3. สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า สอดคล้องกับ Stock (2007) ที่กล่าวถึงหลักสูตรตำรวจวิชาชีพว่าควรประกอบด้วย การมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ การฝึกฝนการตัดสินใจด้วยตนเอง และการตัดสินใจที่รอบคอบ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญผู้ให้ข้อมูล(Key Informant) ที่ว่ากระบวนการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นทักษะที่สำคัญในการประกอบอาชีพทุกอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพตำรวจเป็นด่านแรกของกระบวนการยุติธรรม ต้องเกี่ยวข้องกับติดต่อกับประชาชนอยู่ตลอดเวลา ต้องแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าด้วยความสามารถ ไหวพริบ และการตัดสินใจที่แน่วแน่จึงเป็นสิ่งสำคัญ ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ บวกกับประสบการณ์ในงานตำรวจที่สั่งสมมา ซึ่งถ้าถูกก็ดีไป ถ้าตัดสินใจผิดก็อาจเกิดผลกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่และอาจส่งผลต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของหน่วยงานด้วย

4. การเจรจาต่อรอง เป็นไปตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในการแก้ปัญหาเหตุวิกฤติต่างๆ เช่น การจับตัวประกัน คนจะฆ่าตัวตาย หรือการชุมนุมประท้วงนั้น ซึ่งในทางยุทธวิธีตำรวจแล้ว ทีมเจรจาต่อรองเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญตามหลักการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตั้งแต่ในช่วงแรกๆ ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาเหตุวิกฤติต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์แตกต่างกันไปตามสถานการณ์ ทั้งนี้ได้ยึดถือหลักการที่ว่าไม่ต้องการให้มีการสูญเสียเลือดเนื้อ หรือความเสี่ยงต่อตัวประกัน เจ้าหน้าที่หรือการก่อการจลาจล โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดไว้ในแผนรักษาความสงบ แผนเผชิญเหตุต่างๆ เกี่ยวกับการใช้ทีมเจรจาต่อรองในสถานการณ์ต่างๆไว้

5. การสื่อสาร การพูด สอดคล้องกับ กมลรัฐ อินทรทัศน์ และพรทิพย์ เย็นจะบก(2560) จากเรื่อง “ศิลปะการสื่อสาร” ที่กล่าวว่า โดยทั่วไปมนุษย์เราจะต้องมีการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในองค์กรตำรวจที่งานประชาสัมพันธ์ถือเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันปราบปราม เพราะนอกจากจะเผยแพร่ผลงานการจับกุมคดีต่างๆ แล้ว ยังต้องมีการให้ข้อมูลแจ้งเตือนภัยประชาชน ให้ระมัดระวังเกี่ยวกับมิจฉาชีพรูปแบบต่างๆ ตลอดจนจัดกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทำความเข้าใจเพื่อลดการกระทบกระทั่งระหว่างตำรวจกับประชาชน เปลี่ยนจากความหวาดระแวงมาเป็นความร่วมมือแรงแบะแสร และสอดคล้อง

6. การสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกันกับภาคประชาชน และหน่วยงานอื่นๆ สอดคล้องกับรุ่งโรจน์ เรียมดี (2538) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่างานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ของ ตำรวจเป็นแนวความคิดที่นำมาจากหลักปรัชญาของตำรวจที่เชื่อว่า ตำรวจและประชาชนเสมือนหนึ่งบุคคลเดียวกัน ซึ่งเป็นการเน้นให้เห็นว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างตำรวจกับประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข

ด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1.สามารถใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆเพื่อทำงานตำรวจในด้านต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับผลการศึกษาของวีรวัฒน์ คูเมือง (2551) ที่พบว่า ข้าราชการตำรวจภูธร จังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการเพิ่มสมรรถภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวมและทั้ง 4 ด้าน อัน ได้แก่ ด้านการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้านการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาและบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. สามารถนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ มาใช้ในการสื่อสารกับประชาชน และสร้างภาพลักษณ์ ให้กับองค์กรได้ สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนายกรัฐมนตรีย ให้ทุกส่วนราชการเพิ่มรูปแบบการสื่อสารกับประชาชนด้วยเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อให้การเข้าถึงข้อมูล การรับรู้ และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการทำงานของข้าราชการ ผลลัพธ์และประโยชน์ที่ประชาชนได้รับเป็นไปด้วยความถูกต้อง สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น อ้างถึงในข้อสั่งการของสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0033.33/4163 ลง 4 ธ.ค.62 ที่ให้ทุกกองบัญชาการ กองบังคับการ และสถานีตำรวจนครบาล/ภูธร เพิ่มรูปแบบการสื่อสารกับประชาชนด้วยเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ เฟสบุ๊ก อีเมล หรือ แอปพลิเคชันไลน์ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในการติดต่อสื่อสาร

3. ตำรวจต้องปรับตัวในปรับตัวในยุคดิจิทัล รู้เท่าทันเทคโนโลยี เพื่อเตรียมตัววางแผนในการรับมือกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ เป็นไปตามแนวคิดของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญผู้ให้ข้อมูล ที่เห็นสอดคล้องกันว่าเทคโนโลยีในปัจจุบันไม่เคยหยุดนิ่งและมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การกระทำความผิดมีความซับซ้อนมากขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงจำเป็นต้องศึกษา ค้นคว้าและหมั่นติดตามข้อมูลอยู่เสมอ

4.การสร้างนวัตกรรม(Innovation) เพื่อนำมาใช้กับงานตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับการผลักดันตำรวจไทยเข้าสู่ยุค 4.0 โดยการนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในงานสืบสวน สอบสวน ปรามปราม งานจราจร ฯลฯ ตัวอย่างเช่น Motor Tracker, แอปพลิเคชัน PolicellertU, ด่านตรวจอัจฉริยะ, ระบบใบสั่งอิเล็กทรอนิกส์, Smart Patrol เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับปรีดา สถาพร(2562) ที่เขียนบทความการทำงานของตำรวจในยุคดิจิทัล ด้วยเทคโนโลยียุคใหม่ว่า การส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมในงานบังคับใช้กฎหมาย คือการส่งเสริมให้เกิดการสร้างนวัตกรรม(Innovation) เพื่อนำมาใช้ในการบังคับใช้กฎหมาย การทำให้งานตำรวจเกิดการเปลี่ยนแปลงมิใช่เพียงการคิดค้นอุปกรณ์เทคโนโลยีใหม่มาใช้กับงานตำรวจเท่านั้น

5.ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เหมาะสม และเชื่อถือได้ ดังบทสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าในยุคปัจจุบันที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจำเป็นต้องทำงานร่วม

กับข้อมูลจำนวนมากนั้น จึงจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการทำงานด้านข้อมูล สอดคล้องกับสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ได้จัดทำโครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ สถานีตำรวจเพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับสถานีตำรวจทั่วประเทศและหน่วยงานที่มีอำนาจในการสืบสวน สอบสวนคดีอาญาในการปฏิบัติหน้าที่

ด้านลักษณะส่วนบุคคลที่พึงประสงค์ หรือบุคลิกภาพ ประกอบด้วย 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ สงเคราะห์ ช่วยเหลือประชาชน สอดคล้องกับในภาพรวมของเรื่องการมีจิตใจสาธารณะ ซึ่งเป็นเรื่องขององค์ประกอบหนึ่งของการเป็นมืออาชีพตำรวจ เพราะการทำงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนที่หลากหลาย การมีตั้งแต่ การรู้จักอดทน อดกลั้น การมีความเมตตา กรุณา การมีวิจารณ์ญาณ และความเข้าใจในผู้คน นอกจากนี้ยังหมายถึงความถึงการมีเจตจำนงในการอุทิศตนเพื่อกระทำการใดๆให้สังคมดีขึ้น หากตำรวจไม่มีองค์ประกอบในด้านนี้แล้ว จะแสดงให้เห็นว่า ความ เป็นมืออาชีพอ่อนแอลง การมีศักยภาพในการคำนึงถึงผู้อื่นน้อยลง การปฏิบัติงานก็จะมุ่งเพียงแค่ผลประโยชน์ตนเองเท่านั้น (FBI 2012)

2. มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นเรื่องของการบอกว่าอะไรห้ามทำ ถ้าทำจะถูกลงโทษ หรืออะไรต้องทำ ถ้าไม่ทำจะถูกลงโทษ สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในระดับมาก เห็นว่าระเบียบวินัยเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการประพฤติดนในชีวิตรับราชการตำรวจ เพื่อให้สามารถดำรงตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตาม พรบ.ตำรวจ พ.ศ.2547 หมวด5 เรื่องวินัยและการรักษาวินัย และถ้าหากกระทำความผิด ไม่ประพฤติตามก็ย่อมมีบทลงโทษตาม หมวด 6 ที่ว่าด้วยเรื่องของการดำเนินการตามวินัย

3. มีใจให้บริการ (Service mind) ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเห็นสอดคล้องตรงกันให้เป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ข้าราชการตำรวจควรมี มีค่าเป็นอันดับหนึ่ง ตรงกับ Saracha Chatthong (2014) ที่ระบุว่า บทบาทและความรับผิดชอบของตำรวจไม่ได้เป็นเพียงการป้องกันอาชญากรรมและปราบปราม แต่ ยังให้บริการแก่ประชาชนด้วย และประชาชนก็มีปัญหาแตกต่างกัน การให้บริการสาธารณะของตำรวจ ที่มุ่งเน้นการให้บริการสาธารณะต้องมีจิตใจของการบริการ

4. สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ความอ่อนน้อมถ่อมตนนั้นถ้ามองเผินๆมีลักษณะคล้ายกับความเคารพ แต่เป็นการตระหนัก ในตัวเองแล้วสามารถวางตนได้ถูกต้องเหมาะสม ไม่หยิ่งยโสโอหัง ไม่โอ้อวดเกินความจริง ไม่ยกตนสูงและกดคนอื่นให้ต่ำ มี ความสุภาพ ให้เกียรติผู้อื่น รู้กาลควรไม่ควร โดยเน้นเรื่องของภายในจิตใจเป็นหลัก ความอ่อนน้อมถ่อมตนนั้นสามารถแสดงออกได้ 3 ประการ ดังนี้ 1.) มีกิริยาอ่อนน้อม 2.) มีวาจาอ่อนหวาน 3.) มีจิตใจอ่อนโยน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลว่า ไม่ว่าเราจะเป็นตำรวจชั้นยศไหนเราก็จะต้องมีความสุภาพอ่อนน้อมอย่างแท้จริง ยิ่งถ้าใส่เครื่องแบบด้วยแล้ว ยิ่งต้องตระหนักให้มาก การพูดและกิริยาท่าทางที่ แสดงออกมาเป็นไปด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ดูน่าเกรงขาม เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อประชาชนที่พบเห็น ว่ามีความเป็นสุภาพบุรุษทั้งในและนอก สมเป็นตำรวจมืออาชีพอย่างแท้จริง

5. ความเป็นผู้นำ สอดคล้องกับ M. Pearson-Goff's (2013) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำ (Leadership) ของตำรวจนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะงานตำรวจจะต้องเข้าใจและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมทางสังคมการเมืองและองค์กรที่ซับซ้อน มีความรับผิดชอบมากขึ้น มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการเกิดอาชญากรรมประเภทใหม่ และความท้าทายที่เพิ่มขึ้นมากมาย ประกอบกับสายการปกครองบังคับบัญชาในระบบตำรวจ เป็นไปตามขั้นยศ ตำแหน่ง ทั้งนี้ เพื่อการมีวินัยที่เคร่งครัด และสะดวกในการมอบหมายงาน ดังนั้นองค์กรจะดำเนินงานในสภาวะเช่นนี้ได้ตำรวจต้องมีความเป็นผู้นำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมทุกรูปแบบ มีบุคลิกภาพที่ดี วางตัวเหมาะสม เป็นที่เคารพเลื่อมใสของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ตามยอมเชื่อฟังคำสั่งตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้งานสำเร็จเกิดประโยชน์สูงสุด

6. บุคลิกภาพดี สง่า ร่างกายแข็งแรง สอดคล้องกับบทความทางวิชาการ เรื่องบุคลิกภาพที่ดีของข้าราชการตำรวจ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต มักเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพในทางที่ดี เป็นผู้ที่มีความตื่นตัว พัฒนา และปรับปรุงตัวเองให้ทันโลก ทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีย่อมสร้างความเชื่อถือ ความเลื่อมใส ความศรัทธา ก่อให้เกิดความเกรงอกเกรงใจแก่บุคคลผู้พบเห็นโดยทั่วไป

7. ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ต่อความรู้และสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ตรงกับ สอดคล้องกับ Alex Alexandrou & John Dwyfor Davies (2006) ที่กล่าวถึงการกระหายใฝ่เรียนรู้ (Thirst for New Knowledge) ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่รวดเร็ว และการเติบโตของ เทคโนโลยี(IT), ระบบการทำการค้าธุรกิจ สภาพการเมือง สภาพทางเศรษฐกิจ ฯลฯ บุคคลที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตจึงต้องเป็นบุคคลที่มีนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะทำให้ตำรวจมีสติปัญญาที่เฉียบคมและสามารถมองปัญหา วิเคราะห์ปัญหาได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วกว่าคนที่ไม่มีนิสัยเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้น ความเป็นวิชาชีพตำรวจต้องเป็นคนที่กระหายใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาถึงแหล่งความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ ด้านการประเมินและพัฒนาตนเองให้พร้อมในการเรียนรู้และแก้ปัญหาที่เหมาะสม ด้านการมีทักษะการสื่อสารและแก้ปัญหา ด้านการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่อธิบายความเป็นวิชาชีพตำรวจได้ดี

8. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (EQ) สอดคล้องกับวาจาสิทธิ์ ลอเสรีวานิช (2552) ที่กล่าวว่า การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Controlled Temper หรือEQ) คือ การมีความสมดุลระหว่างความรู้สึกของตัวตนของเรากับความสามารถและความยินดีที่จะสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างซื่อตรง ให้ความร่วมมือและมีความหมาย คนที่มีวุฒิภาวะจะสามารถเผชิญหน้าและจัดการปัญหาต่างๆ ในชีวิตด้วยความรับผิดชอบ และสามารถรักษาความเป็นตัวของตัวเองควบคู่ไปกับคำนึงถึงผู้อื่นด้วย คนที่มีวุฒิภาวะจะมีความมั่นใจในตนเองและมีจิตใจมั่นคงพอที่จะรับมือความจริงและตอบสนองด้วยการกระทำอย่างสร้างสรรค์ และเต็มความสามารถ งานตำรวจเป็นงานที่ต้องเผชิญกับความกดดันและความเครียดต่างๆ การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ของตำรวจที่มั่นคงจะทำให้การทำงานสามารถทำงานได้ลุล่วงและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ความเป็นวิชาชีพตำรวจต้องเป็นตำรวจที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สูง

9. ยึดมั่นในอุดมคติตำรวจ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) ในระดับมาก มาเป็นลำดับที่ 2 ว่าคำกล่าวอุดมคติตำรวจทั้ง 9 ประการ อันได้แก่เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ กรณียาพรานต่อประชาชน อดทนต่อความเจ็บใจ ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก ไม่มักมากในลาภผล มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อปวงชน ดำรงตนในยุติธรรม กระทำการด้วยปัญญา รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต นั้น เป็นสิ่งที่สามารถท่อง เข้าใจ และจดจำได้ง่าย เป็นลักษณะส่วนบุคคลที่พึงประสงค์ที่ข้าราชการตำรวจมีอาชีพควรยึดมั่นไว้เป็นอุดมคติของตนเพื่อปฏิบัติราชการในแนวทางเดียวกัน

10. รับผิดชอบต่อหน้าที่ ขยัน วิริยะอุตสาหะ มุ่งมั่น สอดคล้องกับถวิล อรัญเวศ ว่าถ้าจะวัดคุณค่าหรือศักยภาพของคนให้วัดจากความรับผิดชอบ 1) ความรับผิดชอบของข้าราชการในอันที่จะให้บริการต่อสาธารณชนตามเป้าที่กำหนด เช่น ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในหลักธรรมาภิบาล 2) ความรับผิดชอบที่มีต่อบุคคล ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่มอบหมายงานและเป็นการให้สัญญาทางใจว่าผู้ปฏิบัติงานยินดีจะกระทำหน้าที่นั้นเพื่อผู้มอบหมายซึ่งเป็นการทำข้อตกลงกันไว้ และยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) ที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า การปฏิบัติตนในอาชีพตำรวจให้ประสบความสำเร็จและเกิดความสุขในการทำงานนั้น ผู้ปฏิบัติงานควรจะต้องเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อผู้บังคับบัญชาและต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เต็มเวลา แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อตั้งใจ มุ่งมั่นต่อหน้าที่การงาน ตลอดจนสังคม อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด ยอมรับผลการกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นเป็นความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้

ด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. ชื่อสัตย์สุจริต และยึดมั่นในศีลธรรม สอดคล้องกับ Schneider, Jeffrey Alan (2009) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นวิชาชีพตำรวจ พบว่า การยึดมั่นในมาตรฐานสูงสุดขององค์กรคือ การรับรู้มาตรฐานการทำงานและเคารพดำเนินการอย่างเคร่งครัด และปัจจัยพื้นฐานของมาตรฐานความเป็นมืออาชีพ ความซื่อสัตย์ต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานและรับรู้ถึงความต้องการของผู้รับบริการ(ความเดือดร้อนของประชาชน)ต้องการช่วยเหลือดูแล เป็นหลักสำคัญสูงสุด

2. ชื่อตรงต่อหน้าที่ โปร่งใส ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแล กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยหลักที่ต้องปฏิบัติอย่างใกล้ชิด คือ 1) หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อทำให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้และพร้อม รับผิดชอบอย่างสมบูรณ์ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ 2) หลักความรับผิดชอบต่อ การตัดสินใจยังแสดงถึงหลักความมีเหตุมีผล และความสำนึกรับผิดชอบ ยังแสดงถึงความมีคุณธรรมจริยธรรม การจะวัดประเมินความโปร่งใส ตรวจสอบได้

3. ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม และชอบธรรม สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล(Key Informant) ว่าเป็นการดำรงตนและประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งตามกฎหมายคุณธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพและ จรรยาข้าราชการเพื่อศักดิ์ศรีแห่งความเป็นข้าราชการ อีกทั้งยังสอดคล้องกับกฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2551 ที่ใช้เป็นกรอบแห่งการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจ

4. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยจำนวนมากที่ระบุว่าการเป็นวิชาชีพตำรวจต้องมีมาตรฐานจรรยาบรรณและดำเนินการจะต้องประกอบด้วย (1) สามารถประยุกต์หลักจรรยาบรรณมาใช้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ตำรวจ (2) การจัดทำมาตรฐานทางวิชาชีพตำรวจเพื่อใช้เป็นจรรยาบรรณวิชาชีพให้ทุกคนเรียนรู้ สร้างวัฒนธรรมองค์กรละยึดมั่น (3) กำหนดวิธีการและเนื้อหาสาระในการให้การศึกษาและฝึกอบรมจรรยาบรรณตำรวจทุกระดับ

5. มีความเสียสละ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล(Key Informant) ที่ว่า อาชีพตำรวจนั้นเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความเสียสละอย่างมาก ต้องอุทิศทั้งเวลา ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากช่วงวันหยุดเทศกาลต่างๆ ที่ตำรวจยังคงต้องคงเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อคอยดูแล และอำนวยความสะดวกให้ประชาชน และความเสียสละนี้อาจถึงขั้นเสียสละชีวิต เพื่อปกป้องพิทักษ์ชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนไว้ ดังคำปฏิญาณตนของตำรวจในข้อ 2 ที่ว่า “ข้าพเจ้า จักยอมเสียสละทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อระงับทุกข์ และบำรุงสุขให้แก่ประชาชนตามหน้าที่ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” การเป็นตำรวจไม่ใช่มีหน้าที่แค่เฉพาะในเวลาเข้าเวรปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น ตำรวจเมื่อเป็นแล้วต้องเป็นตลอด 24 ชม. จิตวิญญาณของการเป็นตำรวจต้องอยู่กับเราตลอดเวลา ตำรวจมีอาชีพจะต้องพร้อมทั้งกำลังกาย และมีจิตใจกล้าหาญ เสียสละ พร้อมกับทุกสถานการณ์ ให้สมกับคำกล่าวที่ว่า “เป็นตำรวจมีอาชีพ เพื่อความผาสุกของประชาชน”

ด้านแรงจูงใจ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. มุ่งดูแลรับใช้ประชาชน ทำสังคมบ้านเมืองให้สงบสุข ถือเป็นแรงจูงใจ หลักในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมีอาชีพ ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ตำรวจมีอาชีพนั้นต้องมีความตั้งใจ มุ่งดูแลรับใช้ประชาชน และบ้านเมืองสงบสุข เป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่

2. รักภูมิใจในอาชีพ ในเกียรติยศ สอดคล้องกับความรักและเชื่อมั่นในอาชีพของตน ด้วยตระหนักว่าอาชีพนี้เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม พึงปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและภูมิใจ รวมทั้งปกป้องเกียรติภูมิของอาชีพตำรวจ

3. มุ่งสร้างผลงานที่มีคุณภาพ ถือเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานมีความมุ่งมั่นในหน้าที่ หรือภารกิจที่รับผิดชอบ เพื่อจะได้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามภารกิจ หรือที่ได้รับมอบหมาย ตามเวลา สอดคล้องกับธาดา ราชกิจ (2562) ว่าแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อผลผลิตภาพของการทำงาน

ซึ่งผลิตภาพของงานจะมีคุณภาพมากน้อยเท่าไร ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งแรงจูงใจของพนักงานแต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน

4. มุ่งสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพ สอดคล้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต่อความก้าวหน้าในอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี หรือความพึงพอใจต่อผลของการปฏิบัติงานที่ตนเองมีส่วนร่วมในการทำงาน และส่งผลก่อให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพของข้าราชการตำรวจในด้านต่าง ๆ

5. มุ่งหวังรางวัลความสำเร็จในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Schoonover Associates ที่ว่าการต้องการความสำเร็จเป็นแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดแนวคิดหรือทัศนคติที่ต้องการสร้างผลงานที่ดี ตรงกับความคิดเห็นของกลุ่มให้ข้อมูลเกี่ยวกับ บำเหน็จรางวัล การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งแก่ผู้ปฏิบัติงานดี ย่อมเป็นเครื่องจูงใจให้บรรดาผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงานมีความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน ชื่นชมชื่นใจมีความมั่นใจและมีกำลังใจที่ดี

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ข้อค้นพบเรื่อง “ดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของตำรวจไทย” ในครั้งนี้ มีดัชนีที่สังเคราะห์ได้มาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่จะบ่งบอกได้ถึงความเป็นตำรวจมืออาชีพ 6 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเทคโนโลยี ด้านลักษณะส่วนบุคคลที่พึงประสงค์ หรือบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านแรงจูงใจ ดังนั้นสถาบันการศึกษาและสถาบันฝึกอบรมของข้าราชการตำรวจ จึงควรนำผลการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นวิชาชีพตำรวจทั้ง 6 ด้าน และอีกในรายละเอียดย่อย 37 ตัวบ่งชี้ ไปบรรจุอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ตำรวจมีความพร้อมในการออกไปปฏิบัติงานได้อย่างเป็นมืออาชีพโดยแท้จริง

บรรณานุกรม

- กฎ ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (2551).
กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2558). แนวทางสำหรับผู้บังคับบัญชาในการประชุมชี้แจงให้กับข้าราชการตำรวจเพื่อปรับทัศนคติที่ดีในการให้บริการต่อประชาชนและการปฏิบัติราชการ *ค้นจาก* <http://www.edupol.org/eduOrganize/publicDoc/manual/commander/01.pdf>
กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). คู่มือยุทธวิธีตำรวจสำหรับครูฝึก. *ค้นจาก* <http://www.edupol.org/eduOrganize/publicDoc/manual/training/01.pdf>
กัลยา พรหมวัชรานนท์ และ พรชกร ชาตรีภิญโญ (2561). การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับตำรวจจราจรในภาคเหนือตอนบน. *ค้นจาก* <https://so01.tcithaijo.org/index.php/HUSO/article/view/123552>

- ธาดา รัชกิจ. (2563). *การบริหารจัดการคนเก่งในองค์กร*. ค้นจาก <http://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190114-th-talentmanagement/>
- ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- ปรีดา สถาพร. (2562). *การทำงานของตำรวจยุคดิจิทัล ด้วยเทคโนโลยียุคใหม่*. ค้นจาก <http://preeda44.blogspot.com/2019/04/blog-post.html>
- Bostrom, M. D. (2005). *The influence of higher education on police officer work habits. Police Chief*, 72(10).
- Carlan, P. E., & Lewis, J. A. (2009). *Dissecting police professionalism: A comparison of predictors within five professionalism subsets* *Police Quarterly*, 12(4), 370-387.
- Schneider, Jeffrey Alan. (2009). *In Pursuit of Police Professionalism: The Development and Assessment of a Conceptual Model of Professionalism in Law Enforcement*. (Doctoral Dissertation), University of Pittsburgh. (Unpublished)
- Smith, S. M., & Aamond, M. G. (1997). The relationship between education, experience, and police performance, *Journal of Police and Criminal Psychology*, 12(2), 7-14.
- Truxillo, D. M., Bennett, S. R., & Collins, M. L. (1998). College education and police job performance: a ten-year study. *Public Personnel Management*, 27(2), 269-280.
- White, M. D., & Escobar, G. (2008). *Making good cops in the twenty-first century: Emerging issues for the effective recruitment, selection and training of police in the United States and abroad* *International Review of Law, Computers & Technology*, 22(1/2), 119-134.

